

7.

Sınıf

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

TANE TANE

TÜRKÇE

DEFTER TADINDA BOL ALIŞTIRMALI
ETKİNLİKLİ YENİ NESİL SORU BANKASI

YENİ NESİL
SORULAR

ÖĞRETEN
SORULAR

DEFTER
TADINDA

ALİŞTIRMA
ETKİNLİK

AKILLI TAHTA
VE MOBİL
UYUMLU

ŞİMDİ
ÖĞRENME
ZAMANI

Davut Gezer
Fatih Ay
Numan Gençer
ALTIN NOKTA

NARTEST

TÜRKÇEYİ
TANE TANE ÖĞRENECEKSİNİZ

ÖN SÖZ

Değerli meslektaşlarımız ve sevgili öğrenciler,

Tane Tane Öğreniyorum

Kitabımız, Türkçe dersini daha eğlenceli ve öğrenilebilir bir hale getirmek için Milli Eğitim Bakanlığının yayımlanmış olduğu kazanımlara uygun olarak büyük bir emek sonucunda hazırlanmıştır. Bu kapsamda kitabımızda, konunun öğrenciler tarafından daha iyi öğrenilmesini sağlamak için kazanımlara uygun olarak hazırlanmış öğreten sorular, MEB ders kitaplarına paralel olarak hazırlanmış tane tane kazanım testleri bulunmaktadır. Ayrıca kitabımız, MEB tarafından yayımlanan örnek sorular ve Liseye Geçiş Sınavı'nda sorulan sorulara uygun olarak hazırladığımız yeni nesil sorular içermektedir.

"Tane Tane Öğreniyorum" adını verdiğimiz kitabımızda konuların öğrencilerimiz tarafından tane tane öğrenilmesini, öğrencilerimizin okuduğunu anlama, yorum yapabilme becerilerinin yanında analiz, sentez ve muhakeme yeteneklerinin gelişmesini amaçlamaktayız. Yeni sınav sistemi ezberci anlayıştan uzak, verilen bilgilerin doğru yorumlanması mantığına dayandığından bu kitabımızda daha çok yorum sorularına yer vermiş bulunmaktayız.

Kitabımız şu bölümlerden oluşmaktadır:

Öğreten Sorular Bölümü: Kazanımlara %100 uyumlu olarak hazırladığımız öğreten sorular ile öğrencilerimiz konuyu daha iyi kavrayacak, kazanımın bir sonraki aşaması olan çoktan seçmeli sorular bölümüne geçmeden önce konu ile ilgili var olan bilgilerini pekiştirecektir.

Tane Tane Öğren Bölümü: MEB tarafından yayımlanan kazanımların öğrencilerimizde kalıcı hale getirilmesi için hazırlanmış olan bu bölümde konunun pekiştirilmesi amaçlanmıştır. Kolaydan zora doğru sıralanan sorulardan oluşan bu bölümün öğretmenlerimiz tarafından öğrencilerimize ödev olarak verilip konunun pekiştirilmesi için kullanılabilmesi düşünülmüştür.

Yeni Nesil Testler Bölümü: Sözel mantık ve muhakeme, yorumlama, çıkarımda bulunma, tablo yorumlama, grafik okuma ve yorumlama, harita okuma ve yorumlama yeteneğini ön plana çıkaran soruların olduğu bölüm MEB tarafından yayımlanan örnek sorular ve iki yıldır Liseye Geçiş Sınavı'nda sorulan sorular örnek alınarak hazırlanmıştır.

Sevgili öğrencilerimiz, sınavda başarılı olmak akılcı, planlı ve verimli çalışmaktan geçmektedir. Bunun yanında sınava hazırlanırken kullanacağınız kaynaklar da çok önemli bir noktadır. Sınava hazırlanma konusunda en doğru tercihi yaparak aldığınız bu kitap TÜRKÇE dersi açısından hedeflediğiniz başarıya ulaşmanızı sağlayacaktır.

Çok titiz bir çalışmanın ürünü olan kitabımızın tüm meslektaşlarımıza ve öğrencilerimize faydalı olması temenni ederiz.

Türkçe Yazarları

İÇİNDEKİLER

SÖZCÜKTE ANLAM

Çok Anlamlılık.....	7
Tane Tane Test 1.....	9
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri	11
Tane Tane Test 2.....	15
Söz Öbeklerinde Anlam.....	17
Tane Tane Test 3.....	19
Yeni Nesil Test 1.....	21
Yeni Nesil Test 2.....	23

DEYİM, ATASÖZÜ VE ÖZDEYİŞLER

Deyimler.....	27
Tane Tane Test 1.....	29
Atasözleri	31
Tane Tane Test 2.....	33
Özdeyişler 35	
Tane Tane Test 3.....	37
Yeni Nesil Test 1.....	39
Yeni Nesil Test 2 41	

CÜMLEDE ANLAM

Cümlede Anlam İlişkileri.....	45
Tane Tane Test 1.....	47
Anlatım Özelliklerine Göre Cümleler.....	49
Tane Tane Test 2.....	51
Yorum Gerektiren Cümleler.....	53
Tane Tane Test 3.....	55
Anlam Özelliklerine Göre Cümleler ve	
Duygu İfade Eden Cümleler.....	57
Tane Tane Test 4.....	59
Yeni Nesil Test 1.....	61
Yeni Nesil Test 2.....	63

SÖZ SANATLARI

Benzetme.....	67
Abartma	68
Kişileştirme	68
Konuşturma	69
Tezat	69
Tane Tane Test 1.....	71
Yeni Nesil Test 1.....	73

PARAGRAFTA ANLAM VE YAPI

Paragrafın Anlam Özellikleri.....	77
Tane Tane Test 1.....	81
Paragrafın Yapı Özellikleri	83
Tane Tane Test 2.....	87
Paragrafın.....	
Anlatım Özellikleri	89
Tane Tane Test 3.....	93
Yeni Nesil Test 1.....	95
Yeni Nesil Test 2.....	97
Yeni Nesil Test 3.....	99
Yeni Nesil Test 4.....	101
Yeni Nesil Test 5.....	103

SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME

Sıralama Mantığı.....	107
Tane Tane Test 1.....	109
Çıkarımda Bulunma.....	111
Tane Tane Test 2.....	113
Yorumlama	115
Tane Tane Test 3.....	117
Yeni Nesil Test 1.....	119
Yeni Nesil Test 2.....	121

GÖRSEL OKUMA VE YORUMLAMA

Görsel Okuma.....	125
Tablo Okuma.....	127
Grafik Okuma.....	129
Kroki Okuma.....	131
Yeni Nesil Test 1.....	133
Yeni Nesil Test 2.....	137

METİN TÜRLERİ

Bilgilendirici Metinler.....	141
Tane Tane Test 1.....	143
Hikâye Edici Metinler.....	145
Tane Tane Test 2.....	147
Yeni Nesil Test 1.....	149
Yeni Nesil Test 2.....	151

FİİLLER

Fiil Çekim Ekleri	155
Tane Tane Test 1	157
Fiilde Anlam Kayması	159
Tane Tane Test 2	161
Fiillerin Anlam Özellikleri	163
Tane Tane Test 3	165
Fiilde Yapı	167
Tane Tane Test 4	169
Ek-Fiil	171
Tane Tane Test 5	173
Yeni Nesil Test 1	175
Yeni Nesil Test 2	177
Yeni Nesil Test 3	179

ZARFLAR

Durum Zarfları	183
Zaman Zarfları	183
Miktar Zarfları	184
Yer-Yön Zarfları	184
Soru Zarfları	184
Tane Tane Test 1	187
Yeni Nesil Test 1	189
Yeni Nesil Test 2	191
Yeni Nesil Test 3	193

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları	197
Tane Tane Test 1	201
Yeni Nesil Test 1	203
Yeni Nesil Test 2	205

YAZIM KURALLARI

"De", "mi" ve "ki"nin Yazımı	209
Kısaltmaların Yazımı	210
Sayıların Yazımı	210
Tane Tane Test 1	211
Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler	213
Tane Tane Test 2	215
Ayrı veya Bitişik Yazılması Gereken	
Birleşik Sözcükler	217
Tane Tane Test 3	219
Yeni Nesil Test 2	221

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Nokta	225
Virgül	226
Noktalı Virgül	227
İki Nokta	228
Tane Tane Test 1	229
Üç Nokta	231
Soru İşareti	231
Ünlem İşareti	232
Tane Tane Test 2	233
Tırnak İşareti	235
Kesme İşareti	235
Yay Ayraç	236
Köşeli Ayraç	236
Diğer İşaretler	236
Tane Tane Test 3	237
Yeni Nesil Test 1	239
Yeni Nesil Test 2	241
CEVAP ANAHTARI	243

SÖZCÜKTE ANLAM

Çok Anlamlılık

Gerçek, Mecaz, Terim

Geçiş ve Bağlantı İfadeleri

Dilimize Yerleşmemiş Sözcüklerin Türkçeleri

Tane Tane Test 1

Sözcükler Arası Anlam İlişkisi

Eş Anlam, Zıt Anlam, Eş Ses

Genel-Özel, Soyut-Somut, Nicel-Nitel

Yansımalar, Aynı Kavram Alanına Giren Sözcükler

Tane Tane Test 2

Söz Öbeklerinde Anlam

İkilemeler

Kalıplaşmamış Söz Öbekleri

Tane Tane Test 3

Yeni Nesil Test 1

Yeni Nesil Test 2

1. Ünite

Kazanımlar

- ⇒ Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırmaları sağlanır.
- ⇒ Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.
- ⇒ Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
- ⇒ Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
- ⇒ Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.
  - a. Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır
  - b. Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.
- ⇒ Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir. Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, kısaca, böylece, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.
- ⇒ Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
- ⇒ Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.

ÇOK ANLAMLILIK

Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına **gerçek** anlam, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlam **mecaz** anlam denir.

Gerçek, Mecaz, Terim Anlam

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki cümlelerde renkli yazılmış kelimelerin gerçek mi mecaz mı olduklarını verilen boşluğa yazınız.

Odadaki resme uzun uzun **baktı**.

Kardeşime yaşlı bir dadı **bakıyor**.

Hediye ettiği bardağı kendi **kırdı**.

Beni **kırdığı** için onunla bir daha konuşmak istemiyorum.

Bu **acıya** dayanamıyorum artık.

Şanlıurfa'dan **acı** biber getirdi.

Bir sözcüğün sanat, bilim veya mesleki alanlarla ilgili özel kullanımlarına terim denir.

2

Aşağıda verilen cümlelerdeki terim anlamlı sözcüklerin altını çizip ilgili olduğu alanları karşlarına yazınız.

Beyninde küçük bir kist oluşmuş.

Açılar konusunu gelecek hafta işleyeceğiz.

Ünlü yazarımız son romanını bitirmek üzere.

Bu melodi kulağıma hoş geldi.

Atmosferde en çok bulunan gaz çeşidiydi.

3

Çevirmek sözcüğünün aşağıdaki cümlelerde kullanıldığı anlamlarıyla eşleştiriniz.

Nefes nefese koşan anneme, başını çevirmeden cevap verdi.

1

A

Yönetmek, idare etmek

Sermet defterinin yapraklarını çeviriyordu.

2

B

Döndürerek hareket ettirmek

Resimleri albüme yapıştırırken kocası da radyonun düğmesini çevirdi.

3

C

Öteki yüzünü görünür duruma getirmek

Eteği belinde, bütün evi o çeviriyor.

4

D

Bir şeyin yönünü değiştirmek

Arkadaşı bizi çevirip evine götürdü.

5

E

Yolundan alıkoymak, yoldan döndürmek

1

2

3

4

5

4

Aşağıdaki cümlelerde geçen eş sesli sözcüklerin altını çiziniz.

- Öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama, imtihan, test.
- Takımla oynanan bazı top oyunlarında topun sokulmasına çalışılan yer.
- Dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.
- Çoğunlukla denize dökülen, özellikle genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir.
5. Matematiksel işlem.

	Ş	H	E	S	A	P	A
I	R	M	A	K	M	P	i
Y	O	N	K	A	L	E	N
A	R	T	E	İ	Ğ	N	E
S	T	S	I	N	A	V	

Geçiş ve bağlantı ifadeleri cümlede veya metinde düşünceyi desteklemek, düşüncenin yönünü değiştirmek ya da düşünceyi özetlemek amacıyla kullanılan sözcük ya da söz gruplarıdır.

5

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan geçiş ve bağlantı ifadelerinin altını çizip cümlede kullanılma amacını ✓ işareti ile belirtiniz.

	Düşünceyi Destekleyen	Düşüncenin Yönünü Değiştiren	Düşünceyi Özetleyen
Matematik dersini çok seviyorum ama sınavlarda soruları çözemiyorum.			
Evi toplayıp temizlemiş üstelik ödevlerini de yapmış.			
Önümüzdeki yıl Antalya'ya taşınacağız hatta oradan yazlık da alacağız.			
Maçı kazanmalarını çok istemiştım ne var ki istediğim gibi olmadı.			
Kısacası bizimle birlikte oyun oynayacak.			
Ünlü basketbolcu jübile maçına çıktı. Böylelikle parkeye veda etmiş oldu.			

6

Aşağıda verilen yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş sözcüklerin Türkçelerini karşlarına yazınız.

Yabancı Dilden Alınan Sözcük	Türkçesini Kullanalım	Yabancı Dilden Alınan Sözcük	Türkçesini Kullanalım
Abluka		Absürt	
Blöf		Center	
Data		Dejenerasyon	
Egoist		Fail	
Full		Garp	
İskonto		İzolasyon	
Jeolog		Kampüs	

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Köpeğimiz Duman, bahçedeki mangalın kokusunu aldı.
- B) Tiyatroya gidemeyince biletimiz yandı.
- C) Son günlerde etrafa boş gözlerle bakıyordu.
- D) Bu galibiyetle duygularımız içimize sığmadı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Son görüşmemizde bana çok soğuk davranmıştı.
- B) Karlı ve soğuk bir kış gününde bize sıcak bir çorba yapmıştı.
- C) Kolilerin hepsi kitapla doluydu.
- D) Deniz bugün çok dalgalı geldi gözüme.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamıyla kullanılan bir sözcüğe yer verilmemiştir?

- A) Tahtaya bir doğru çizerek başladı derse.
- B) Meseleyi kökten halletmeyi istiyordu.
- C) Basketbol gelir seviyesi yüksek olan insanların takip ettiği bir spor dalıdır.
- D) Hastaya narkoz vererek uyuşturmayı başarmıştı.

4.

Toplu durumda bulunanları birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak

Bir topluluğun varlığına son vermek

Belli bir orana göre bölüştürmek, pay etmek

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dağıtmak sözcüğü bu anlamların dışında kullanılmıştır?

- A) Düşman ordusunu çil yavrusu gibi dağıtırlardı.
- B) Cebinden cüzdanını çıkarıp çocukları için harçlık dağıttı.
- C) Kooperatifi dağıttılar.
- D) Deplasmanda oynanan maçta rakibi fena dağıttılar.

5.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçiş ve bağlantı ifadesine yer verilmemiştir?

- A) Seni almayamayacağımı nereden çıkardın, bilmiyorum.
- B) Son olarak şunları söylemek istiyorum:
- C) Dükkana gelmiş, demek ki beni görmüş.
- D) Her şeyi olduğu gibi anlattım buna rağmen bana inanmadı.

6.

"Soğuk tavırlarla birbirlerini selamlayıp uzaklaştılar."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "soğuk" sözcüğü yukarıdaki yukarıdaki cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Soğuktan korunmak için kaban giymişti.
- B) Soğuk esprileriyle bizi güldürmeye çalışıyordu.
- C) Güneşli fakat soğuk bir gündü.
- D) Barışmamıza rağmen bana soğuk davranıyordu.

7.

Güneş sistemi, güneşin çekim kuvvetinin etkisiyle; gezegenler, gezegenlerin uyduları, kuyruklu yıldızlar ve meteorların yine güneş etrafında birikmesiyle oluşan gök cisimleri topluluğudur. Güneş sisteminin oluşumu ile ilgili olarak birçok teori vardır. Ancak en çok bilinen ve doğruluk payı en yüksek olan teori 1796'da matematikçi Simon Laplace tarafından bağımsız olarak ortaya atılan Kant-Laplace (Nebula) teorisidir. Bu teoride güneş sisteminin 4,6 milyar yıl önce dev bir moleküler bulutunun çökmesiyle oluştuğu ileri sürülmektedir.

Terimler sözlüğü oluşturulmak istenirse bu metindeki terim anlamlı kelimelerden hangilerine sözlükte yer verilmelidir?

- A) çekim kuvveti – gezegen – bulut
- B) teori – güneş – çökmek
- C) moleküler – yıldız – pay
- D) meteor – uydu – kuyruklu yıldız

8. **“Parlamak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “birdenbire öfkelenmek” anlamında kullanılmıştır?**

- A) Düğünde giydiği elbiseyle adeta parlıyordu.
- B) Feride'nin yüzünde bir çocuk sevinci parladı.
- C) Hakem kırmızı kartı gösterince parlayıverdi.
- D) Büyük ikramiye sayesinde kısa zamanda parladı.

9.

İrlandalı flütçü James Galway orkestrasıyla bir konser verecekti. Çalınacak parçalar arasına en iyi bestelerini yerleştirmişti. Orkestrayı yönetmek işini de kendisi üstleniyordu. Bu durum seyircileri için bir sürpriz sayılmazdı.

Bir terimler sözlüğü oluşturulmak istenirse parçada geçen sözcüklerden hangisine bu sözlükte yer verilmez?

- A) Flüt
- B) Orkestra
- C) Sürpriz
- D) Beste

MARTEST

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kaçmak” sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?**

- A) Bir yana doğru kaymak - Odanın halısı biraz sola kaçmış.
- B) Benzemek, andırmak - Bu mavi yeşile kaçıyor.
- C) Hızla koşup bir yere saklanmak - Topu alabilmek için rakibinden kaçtı.
- D) Yok olmak - O, odaya girince tüm keyfi kaçtı

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kara” sözcüğü karşısında verilen anlama uygun olarak kullanılmıştır?**

- A) Dost, kara günde belli olur./ En koyu renk.
- B) Karada yaşayan canlılar da suya ihtiyaç duyar./ Kötü, uğursuz, sıkıntılı.
- C) Kara çocuk, denize girmek için hazırlanıyordu./ Esmer.
- D) Artık kimliğinde kara bir leke vardı./ Yeryüzünün denizlerle örtülü olmayan bölümü.

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

Eş Anlam, Zıt (Karşıt) Anlam, Sesteş (Eş sesli)

Yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere eş anlamlı (anlamdaş) sözcükler denir.

7

Aşağıdaki sözcükleri eş anlamlarıyla eşleştiriniz.

Tabiat	1	A	Hatıra
Rüzgâr	2	B	Şüphe
Millet	3	C	Ulus
Kuşku	4	D	Yel
Anı	5	E	Doğa

Anlam bakımından birbiriyle çelişen, birbirinin tersi anlamlara sahip olan sözcüklere zıt anlamlı sözcükler denir. Bir sözcüğün zıt anlamlısı -me, -ma, -siz, -sız, -suz, -süz ekleriyle ve değil kelimesiyle yapılmaz. Bunlar o sözcüğün olumsuzunu verir.

8

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

SÖZCÜK	ZIT ANLAMLISI	OLUMSUZU
Düşmek		
	Kolay	
		Üretmemek
Doğal		
		Güzel değil

Yazılışları aynı, anlamları farklı olan kelimelere eş sesli kelimeler denir. Bir kelimenin mecaz ve yan anlamları o sözcüğü eş sesli yapmaz. Şapka işareti kullanılan sözcükler de eş sesli değildir.

9

Aşağıda verilen eş sesli sözcükleri farklı anlamlarıyla cümlelerde kullanınız.

Çay	
Gül	
Yol	
El	
Yüz	

Soyut-Somut, Nitel-Nicel, Genel-Özel Kelimeler

Beş duyu organımızın (görme, işitme, koklama, tat alma, dokunma) herhangi biriyle algıladığımız kelimelere somut, algılayamadıklarımıza soyut kelimeler denir.

10

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcükleri somut-soyut kutucuklarını işaretleyiniz.

	SOMUT	SOYUT
A. Ilık bir <u>rüzgâr</u> esiyordu şehrin içine doğru.		
B. Bu büyük <u>acı</u> onu günden güne eritiyordu.		
C. Elektrikler kesilince ortalık birden zifiri <u>karanlık</u> oldu.		
D. Yaptığın salata gerçekten çok <u>ekşiydi</u> .		
E. Bu zor durumlardan elbet bir gün kurtulacağını <u>umuyordu</u> .		
F. Son durum karşısında <u>kıskançlığını</u> gizleyemedi.		

Varlıkların ölçülebilen özelliklerini anlatan sözcüklere nicel, ölçülemeyen özelliklerini anlatan sözcüklere nitel anlamlı sözcük denir.

11

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin taşıdığı nicel/nitel anlamı karşlarına yazınız.

A. Şehre <u>yakın</u> bir yerden arsa alacağım.	
B. Lise döneminde onunla <u>yakın</u> arkadaşlık.	
C. Eşeğin sırtında <u>ağır</u> bir yük var.	
D. Bu kocaman otelin <u>dar</u> odaları vardı.	
E. <u>Cömert</u> insanın çevresine katkısı olur.	
F. Bütün kış okula <u>eski</u> montuyla geldi.	

Aynı kavram alanına giren sözcüklerden birini anlatan sözcüklere özel, tümünü anlatan sözcüklere genel sözcükler denir. Genellik özellik sözcüklerin cümle içinde kullanımlarına ve birbirlerine göre kapsadığı anlam genişliğine göre değişir.

12

Aşağıda karışık olarak verilen sözcükleri sıralayınız.

GENELDEN ÖZELE	ÖZELDEN GENELE
Canlı-Varlık-Nergiz-Çiçek-Bitki	Dünya-Galaksi-Konyaaltı-Evren-Antalya-Türkiye

Yansımalar - Pekiştirmeler - Aynı Kavram Alanına Giren Sözcükler

Doğadan ve çevreden duyulan seslerin dile aktarılmış şekline yansıma sözcükler denir. Bu sözcükler insanların, hayvanların veya cansız varlıkların çıkardığı seslerden oluşabilir.

13

Aşağıdaki cümlelerdeki yansıma sözcüklerin altını çiziniz.

- A. Hapşırarak yalnızca insana ait olan bir özellik değildir.
- B. Çatıdaki çatırtılar bitmek bilmedi.
- C. Acıktığı zaman daha çok miyavladı.
- D. Akarsu şırl şırl akıyordu.
- E. Arabanın tekerleği yüksek bir sesle patladı.

Bir sözcüğün çeşitli yollarla anlamına güç katmaya pekiştirme denir. Pekiştirmeler pekiştirme ünsüzü olan "p, r, s, m" ünsüzlerinin yanı sıra sözcüğün tekrarıyla veya araya pekiştirme edatı (mı, mi) getirilerek de yapılır.

Pekiştirme ünsüzleriyle yapılan pekiştirmelerde sözcüğün ilk ünlü harfine kadar olan kısım alınır. Araya uygun pekiştirme harfi getirilir ve sonra sözcük baştan tekrar yazılır.

14

Aşağıdaki örneğe bakarak verilen kelimeleri pekiştiriniz.

Sözcük	İlk ünlüye kadar olan kısım	Pekiştirme ünsüzünden uygun olan	Pekişmiş sözcük
sarı	sa	p	sapsarı
siyah			
temiz			
başka			
bütün			

Belirli bir alanla ilgili birbirine yakın anlam özelliği gösteren kelimeler aynı kavram alanına giren kelimelerdir. Bunların bir kısmı genel-özel olarak sınıflanırken bir kısmında böyle bir ayırım yapılamaz.

15

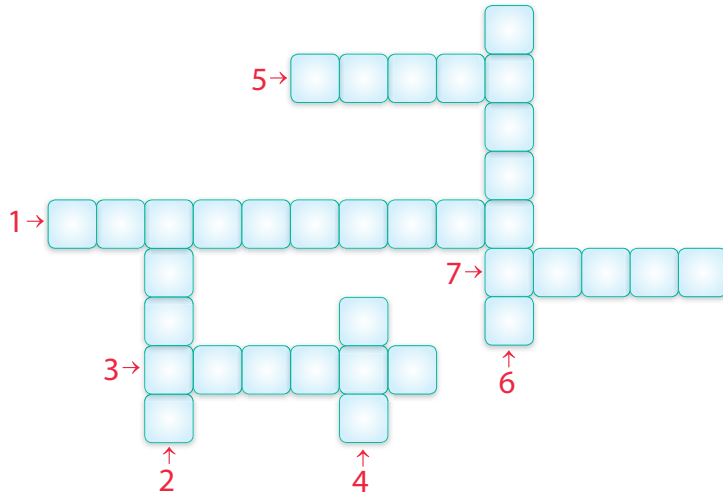
Aşağıdaki papatyaların yapraklarına aynı kavram alanına giren sözcükler yazılmıştır. Fakat hata yapıldığı için papatyaların her birinden bir yaprak koparılacaktır. Buna göre hangi yaprakların koparılacağını papatyaların altındaki boşluğa yazınız.

 <input type="text"/>	 <input type="text"/>	 <input type="text"/>	 <input type="text"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

16

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

- 1 Gündüz sözcüğünün pekiştirilmiş hâli.
- 2 Mağlup sözcüğünün zıddı.
- 3 Borç sözcüğünün zıddı.
- 4 Islak sözcüğünün eş anlamlısı.
- 5 Beş duyu organımızın herhangi biriyle algılayamadığımız kelimelere verilen ad.
- 6 Arıların çıkardığı ses.
- 7 Nehir sözcüğünün eş anlamlısı.

1. “Sabaha değin diş ağrısı çektiğinden işe uykusuz gitmek zorunda kaldı.” cümlesindeki “diş” sözcüğünün eş seslisi aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Yirmilik dişi çıkan genç kız tedavi olmak için hastaneye gitti.
B) Çarkın dişleri çok ses çıkarıyordu.
C) Günde en az iki kere dişlerini fırçalar.
D) Dişleri düşen çocuk yeni dişlerinin çıkacağını öğrenince keyiflendi.

2.

SÖZCÜKLER	SOMUT	SOYUT
Rüya		✓
Havlama	✓	
Tatlı	✓	
Serin		✓

Tabloda anlam özelliği yanlış işaretlenen sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rüya
B) Havlama
C) Tatlı
D) Serin

3.

Bir gelincik bir çiftlikte birkaç hasta tavuk olduğunu öğrenmiş, hemen hekim kılığına girmiş, yanına da aletlerini alıp oraya gitmiş. Çiftliğin kapısına gelince içeriye seslenmiş: “Nasılsınız bakalım? Hastasınız diye duydum, iyileştirmeye geldim.” Tavukların hepsi bir ağızdan yanıtlamışlar: “İyiyiz, bir şeyimiz yok bizim; hele sen buradan git, daha da iyi oluruz!” demişler.

Yukarıdaki metinde aşağıdaki sözcüklerin hangisinin zıt anlamı kullanılmamıştır?

- A) Çıkmak
B) Dışarı
C) Hızlı
D) Soru

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Çocukların sesleri içeri kadar geliyordu.
B) Dedemin horultusundan sabaha kadar uyuyamadım.
C) Rüzgârın uğultusu sessizliği bozuyordu.
D) Arka sıradaki fısıltıyı öğretmen duymuştu.

5.

Varlıkların sayılabilir, ölçülebilir özelliklerini gösteren kelimeler nicel anlamlıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi nicel anlamlıdır?

- A) Ablasının en güzel ayakkabısını giymek istiyordu.
B) Tatlı narları yemeye doymadı.
C) Bu hafif eşyayı bile kaldıramıyordu.
D) Gönlü geniş, eli bol olduğu için sevildi.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özelden genele bir sıralama yapılmıştır?

- A) Elmaları, armutları ve muzları yan yana dizdi.
B) Takımın içinde Burak'ı göremiyordum.
C) Çiçeklerin en güzeli papatyadır.
D) Su, hayatımızı devam ettirmemize yarayan en özel maddedir.

7.

Czentovic altı ay içinde satranç tekniğinin tüm sırlarına hakim oldu. Buna karşın profesyonel çevrelerde sıkça gözlenen ve alay edilen tuhaf bir yetersizliği vardı. Çünkü Czentoviç, hiçbir zaman tek bir oyunu hafızasından, ustaların deyişyle körleme oynayamıyordu. Her zaman altmış dört bölümden oluşan siyah beyaz alan ve otuz iki figürü el yordamıyla hissetmeliydi.

Terimler sözlüğü oluşturulmak istenirse bu metindeki terim anlamlı kelimelerden hangilerine sözlükte yer verilmelidir?

- A) satranç - figür - körleme
- B) satranç - çevre - zaman
- C) hafıza - figür - sır
- D) hafıza - siyah - his

8. Bir zamanlar mahalle aralarında top, misket, saklambaç oynayan hayal dünyasında yaşayan mutluluğu oyunda arayan saf çocuklardık. Bir yerimiz acıdığına ya da kanadığına annemizin öpücüğü ile iyileşeceğini düşünecek kadar saftık. Şimdi ise acının ne denli gerçek olduğunu öğrendik.

P	V	A	K	İ	T	Ç	D
S	F	K	Y	R	E	P	Ğ
U	Y	S	Z	Ş	Ö	N	H
U	B	O	K	L	C	T	Ü
C	U	Y	A	L	A	N	L
V	G	B	I	Ğ	K	S	Y
A	Ü	Ö	M	Y	T	I	A
Z	N	A	C	D	P	M	R

Yukarıdaki metindeki altı çizili sözcüklerin hangisinin eş ya da zıt anlamlısı bulmacada yoktur?

- A) Zaman
- B) Hayal
- C) Şimdi
- D) Gerçek

9.

Varlıkların ölçülebilir özelliklerini anlatan sözcüklere nicel, ölçülemeyen özelliklerini anlatan sözcüklere nitel anlamlı sözcük denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi nicel anlamlıdır?

- A) Topluluğa küçük bir korku hâkim olmuştu.
- B) Bu büyük sorunu kimseye anlatmadım.
- C) Bahçedeki en büyük gülü koparmıştı.
- D) Küçük olayları çok dert ediyorsun.

NİRTTEST

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamdaş (eş anlamlı) sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Kafasıyla indirdiği topa başıyla vurdu.
- B) Dağın eteğindeki konutlardan bir ev aldı.
- C) En yakın dostu, arkadaşı Murat'tı.
- D) Allah sağlık sıhhat versin.

11. Yazılışı ve okunuşu farklı olan, anlamdaş gibi görüldüğü hâlde birbirinin yerini tamamen tutmayan, yani aralarında anlam ayrılığı bulunan kelimelere yakın anlamlı kelimeler denir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi yakın anlamlı değildir?

- A) noksan-eksik
- B) gece-karanlık
- C) yat-uyu
- D) sonuç-karar

SÖZ GRUPLARINDA ANLAM

İkilemeler - Kalıplaşmamış Söz Grupları

Anlamı güçlendirmek amacıyla bir sözcüğün tekrarıyla ya da eş, karşıt, yakın anlamlarıyla birlikte kullanılmasına ikileme denir. İkilemeler ayrı yazılır ve araya hiçbir noktalama işareti getirilemez.

17

Aşağıdaki cümlelerdeki boşluklara verilen ikilemelerden uygun olanlarını getiriniz.

Ağır ağır

Büyük küçük

Gümbür gümbür

Kılık kıyafet

Günden güne

Mırın kırın

Çer çöp

Altüst

Üçer beşer

Şaka maka

1. Fenerbahçe bu sene -----şampiyonluğa gidiyor.
2. Merdivenleri ----- çıkacaksın.
3. Müdür yeni ----- yönetmeliğini panoya asmış.
4. Konserdeki ----- herkes şarkıya eşlik ediyor.
5. Yerler ----- dolu.
6. Hiç ----- etmeden bana olanları anlatacaksın.
7. Dedem gözümün önünde ----- eriyor.
8. Bu işten ----- büyük para kazandık.
9. Tezgâhtaki elmaları ----- poşetlere doldurup müşterilere veriyordu.
10. Odayı ----- etti ama çantasını bulamadı.

18

Aşağıdaki ikilemeleri oluşum şekilleriyle eşleştiriniz.

İkilemeler

1. İvır zıvır
2. Güçlü kuvvetli
3. Yarım yamalak
4. Ders mers
5. Koşa koşa
6. Hoşbeş
7. Bata çıka
8. Yedi sekiz
9. Horul horul
10. Baştan başa

Oluşum Şekilleri

- A. Aynı Kelimenin Tekrarıyla Oluşan İkileme
- B. Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme
- C. Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme
- D. Biri Anlamlı, Diğeri Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme
- E. İki de Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme
- F. Yansılardan Oluşan İkileme
- G. Hâl Eki Alarak Oluşan İkileme
- H. -m Harfi Eklenerek Oluşan İkileme
- İ. Sayılardan Oluşan İkileme
- J. Bitişik Yazılan İkileme

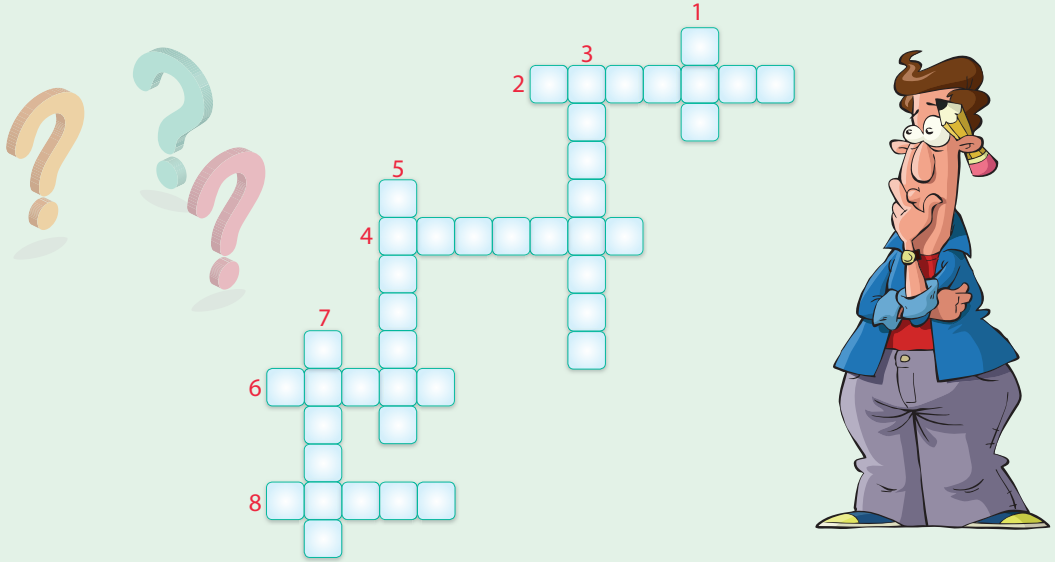

Sözcük gruplarında anlam soruları merkezi sınavlarda en fazla karşımıza çıkan soru tarzıdır. Bu sorulara cevap verirken sözcük gruplarının kullanıldığı cümleye çok dikkat etmeliyiz. Bu sözcük gruplarının genellikle kullanıldığı cümlelerde mecaz anlam kazandığına dikkat etmeliyiz.

19 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcük gruplarının cümleye kattıkları anlamı karşısındaki boşluklara yazınız.

A. Bu olayı böyle <u>çözemeyeceğini</u> bilmesine rağmen <u>öküz altında buzağı</u> aramaya devam ediyordu.	
B. Onun bu işe <u>çanak tutmasına</u> fırsat vermeyeceğim.	
C. Danışıklı <u>dövüş</u> insanların mertlik anlayışını tamamen bitirdi.	
D. Yıllar önce yaşanmış olayları neden <u>ısıtıp ısıtıp önüme koyuyorsun</u> anlamıyorum.	
E. Eğitimsiz bir şey olmaz, aksi hâlde <u>kalburla su taşımaktan öteye gidemezsiniz</u> .	

20 Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

- 1 Anlamca birbirinin tersi olan
- 2 Doğadaki seslerden türeyen sözcükler
- 3 Eş anlamlı
- 4 Anlamı güçlendirmek için art arda kullanılan söz grubu
- 5 Bir şeyin iyi ya da kötü, güzel ya da çirkin oluşu.
- 6 Sanat, spor, bilim gibi alanlara özgü sözcük
- 7 Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamı
- 8 Bir sözcüğün gerçek anlamından uzaklaşarak kazandığı yeni anlam

1. Emekli olduktan sonra ----- tüm Avrupa'yı gezecekti.
Bizden ----- çıkmayınca dayım şüphelenip odamıza geldi.
Çınar ağaçlarının arasındaki ----- duran kiraz ağacı hemen dikkat çekiyordu.

Aşağıdaki ikilemelerden hangisi herhangi bir boşluğa getirilemez?

- A) adım adım   B) eğri büğrü
C) eciş bücüş   D) ses seda

2. Palas pandiras evden çıkmak zorunda kaldık.

Altı çizili sözcük grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Acele olarak   B) Hareket etmek
C) Yavaşça   D) Dağılarak

3. Geçiş ve bağlantı ifadeleri bazen cümlede düşünceyi yönünü değiştirir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçiş ve bağlantı ifadesi düşünceyi yönünü değiştirmemiştir?

- A) Adam, iyileşmek için doktora gitti ne var ki hastalığına çare bulamadı.
B) Seni severim ancak insanlara iyi davranmadığın için sana kırgınım.
C) Çalışkan biriydi ne var ki saygı nedir bilmezdi.
D) Seni tanıyordu çünkü küçükken görmüştü.

Vaktiyle köyün birinde ahalinin tarlaları ve meyve sebze bahçelerini suladığı bir su kaynağı varmış. Bu kaynak köyün ortak malıymış. Cıvarda başka su kaynağı olmadığından bütün köylü arazisini bu kaynaktan nöbetleşe sıra ile sularmış. Kimin ne vakit, ne kadar su kullanacağı belliymiş ve herkes kendi sırasını takip eder, komşularının hakkına da saygı gösterirmiş. Ancak her köyde olduğu gibi bu köyde de açığöz bir adam varmış. Sebze bahçesi su kaynağının hemen yakınında bulunan bu adam, herkes gibi sırası geldiğinde gider, kaynaktan suyunu almış ama bununla yetinmeyip kaynak ile bahçesi arasına gizli bir su yolu kazmış. Kimseler fark etmesin diye de su yolunun üzerini taşla tahtayla kapatıp üstüne de saman balyaları yığmış. Su, diğer vakitlerde bu saman altından aka aka açığözün tarlasına kadar gidirmiş. Yaz ortasında herkesin tarlası susuzluktan yanıp kavrulurken, onun ki fidanların boy üstüne boy attıkları, yemyeşil bir halde olurmuş. Üstelik bostanın ortasındaki sulama havuzu da, her zaman silme doluymuş. Köylüler «Bu işin içinde bir iş var diyerek araştırmışlar ve kısa bir süre sonra da bu uyanığın ----- fark etmişler.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yere gelmesi gereken söz öbeğinin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok çalışarak bir şeyler elde etmek
B) Kimseye fark ettirmeden iş çevirmek
C) Su bulmak
D) Emek vermek

5.

Aynı kelimenin tekrarıyla

Eş anlamlı kelimelerden

Zıt anlamlı kelimelerden

Aşağıdaki cümlelerdeki ikilemelerden hangisi bu oluşum şekillerinden herhangi biriyle oluşturulmamıştır?

- A) Nehrin karşısından suya atlayan bir kurbağa yüze yüze suya bıraktığımız karpuzun yanına geldi.
- B) Yılların getirdiği şan şöhret bile artık onu mutlu etmiyordu.
- C) Sadece bir imza için bir haftadır devlet dairesine gide gele canım çıktı.
- D) Bu eski püskü elbiseleri neden saklarsın anlamam.

6.

Haksız yere eziyet çekmek, zarar ve ceza görmek

Farkında olmadan karşındakini kırarak ya da kötü bir sonuca yol açacak söz söylemek, davranışta bulunmak

Bir şeyin olmasına çok az kalmak

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu anlamlara gelen söz öbeği kullanılmamıştır?

- A) Makinenin elime düşmesine ramak kalmıştı ki güçlükle kendimi geri attım."
- B) Adamın çalımından geçilmiyor, ona laf anlatmak çok zor.
- C) Onun da çam devirmede üstüne yok hani.
- D) Uyanık ol da okkanın altına gireyim deme, tamam mı?

7.

19. yüzyılda, Fransız ressamlarından Delacroix Pariste bir resim sergisi açmıştı. Sergiyi gezenlerden bir kişi, büyükçe bir şövalye tablosunun önünde uzun süre durarak, yakından uzaktan ciddi ciddi seyrediyor, beğenmediğini belirten bir biçimde de başını sallarmış. Bu durum ilgisini çeken ressam yanına gelerek sormuş.

- Bu tablo ile çok ilgilendiğiniz belli oluyor.
- Evet demiş adam. Şövalyenin çizmesindeki körük kıvrımlarında hatalar var.
- Pekiyi nasıl anladınız, işiniz bu mu?
- Ben kunduracıyım, çizme dikerim, deyince ressam hemen tuvalini ve boyalarını getirerek adamın söylediği biçimde çizmeyi düzeltmiş ve gerçekten daha iyi olduğunu görmekten memnun olarak adama teşekkür etmiş. Fakat adam yine tablonun başından ayrılmadan, bu kez de şövalyenin pantolonunda ve kemerinde de hatalar olduğunu belirtince bu çok bilmişliğe dayanamayan ressam,
- Bak dostum demiş, sen kunduracısın, çizmeden yukarı çıkma!

Bu metinde altı çizili söz öbeğinin metne kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarını kızdıracak, üzecek, gereksiz, münasebetsiz söz söylemek
- B) Bir işi layıkıyla yapmak
- C) Bilmediği işe, yetkisi dışındaki konuya karışmak
- D) Bir mesleği başkalarına bakarak yapmak

1.

Çok fazla tarlanın olduğu, evlerin ve kulübelerin giderek yoksullaştığı yerde, küçük bir çam ormanının içine gizlenen tiyatro harabesi vardır. Momo'nun öyküsünün başlayacağı günlerde bu harabe unutulmuş gibidir. Burası korunmaya değer bulunmadığı için kendi hâline terk edilmiştir. Harabeyi en iyi tanıyanlar yalnızca yakın çevrede yaşayan insanlardır. Çevre halkı arasında bir söylenti çıkar. Son zamanlarda harabede bir kız çocuğunun yaşadığı söylenir ama kimse emin olamaz. Adının Momo veya buna benzer bir şey olduğu söylenir.

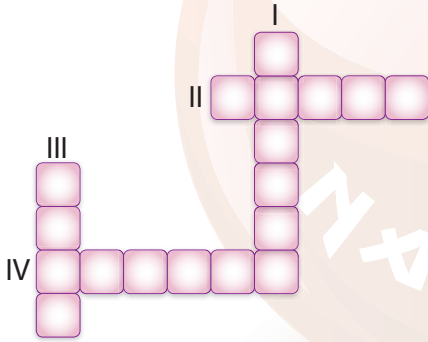
Kültür Ortaokulu Öğretmeni Fatih Bey, öğrencilerine bulmaca hazırlamayı öğretmek amacıyla

tahtaya yukarıdaki hikâyede yer alan bazı sözcüklerin açıklamalarını yazmıştır. Fatih Bey'in tahtaya yazdığı açıklamalar şunlardır:

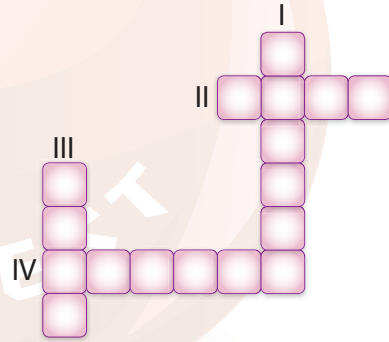
- I Yıkılmış veya yıkılmaya yüz tutmuş yapı.
- II Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası.
- III Ayrıntılarıyla anlatılan olay, hikâye.
- IV Kerpiç, saman veya ağaçtan yapılmış küçük, basit, ilkel ev.

Bu bilgilere göre Fatih Bey'in öğrencilere hazırlamaya çalıştığı bulmaca aşağıdakilerden hangisi olabilir?

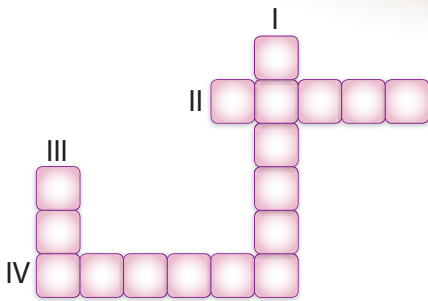
A)

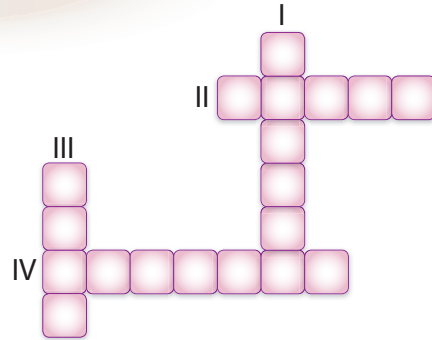
B)

C)

D)

2.

Bugün daha fazla üşüyordum. Doğalgazın derecesini yükseltmeme rağmen yorganın altından çıkmak istemiyordum. Öğleye doğru yataktan çıktım ve sıcak bir duş aldıktan sonra doğruca hastaneye gittim. Üst solunum yollarımda ihtihap olduğumu düşündüğüm için KBB bölümünden sıra aldım. Sıra bana geldiğinde doktor sırtıma stetoskopu koyup derin derin nefes almamı istedi. Stetoskopun bir bölümü sırtımda bir bölümü ise doktorun kulaklarındaydı.

Bu metinden hareketle "stetoskop" sözcüğünün tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhtihap sorunu olan hastaların duymasına yarayan araç.
- B) Kalbin ve iç organların hareketleri ile meydana gelen sesleri dinlemeye yarayan araç.
- C) Nefes almayı sağladığımız organ.
- D) Üst solunum yollarını açmaya yarayan araç.

3.

Mektuptan açılmış talihim, bir tane daha geldi. Öteki gibi değil bu. Bir kere yazan gizlemiyor kendini, kim olduğunu söylüyor: İsmet Zeki Eyüboğlu adında bir genç. İstanbul Bilim Yurdunda yani Üniversitesinde okuyormuş. Sonra da alaya almıyor beni, över gibi gözüküp alttan alta iğnelemeğe kalkmıyor.

Bu parçada altı çizili söz ya da söz gruplarının anlamı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Alay etmek
İğne ile tutturmak
- B) Yalan söylemek
Eleştirmek
- C) Eğlenmek
Üstü kapalı olarak onur kırıcı, üzüntü verici söz söylemek
- D) Kandırmak
Fark ettirmeden kırmak, üzme

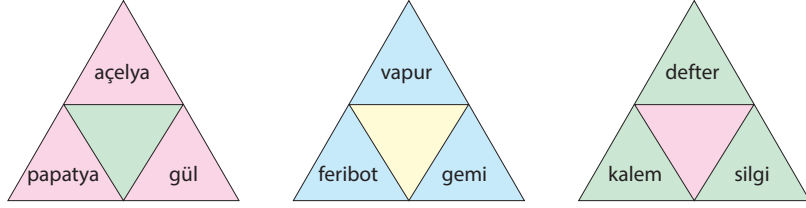
4.

A çocuğum, ben yaşlandım, kocadım da onun için ----- yolumdan. Bilin ki sevinerek olmadı bu. Gene durup durup o yola özlemle ----- . Bir sevgilin bir daha evine varamayacağınız bir sevgilin yoluna nasıl bakılırsa öyle bakıyorum. Biliyorum ki doğru oradadır; güzel oradadır, ancak ben yoruldum, dizlerim -----.

Bu metinde yer alan boşluklara gelmesi gereken sözcükler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) döndüm-görüyorum-tutmuyor
- B) saptım-düşünüyorum-ağrıyor
- C) döndüm-bakıyorum-kesildi
- D) saptım-bakıyorum-kesildi

1. Aşağıdaki şekillerde numaralandırılmış bölümlere çevresindeki sözcüklerin çağrıştırdığı en uygun kavram yazılmak istenmektedir.

Buna göre numaralandırılmış yerlere gelecek kavramlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) nergiz - kitap - tekne
B) tekne - nergiz - kitap
C) kitap - nergiz - tekne
D) nergiz - tekne - kitap

2.

Türkçede yansıma kelimeler (sözcükler) sorularda sıkça karşımıza çıkan konulardan biridir. Kısaca tanımlayacak olursak "Doğada bulunan canlı veya cansız varlıkların çıkardığı seslerden esinlenerek ve o sesleri taklit ederek ortaya çıkan kelimeler." diyebiliriz. İnsanlar bazen anlatımlarını güçlendirmek için yansıma sözcükler kullanma ihtiyacı duyar. Doğadaki bazı varlıkların çıkardıkları sesler, bazen o varlıklarla ilgili bazen de benzer oldukları başka durumları ifade ederken kullanılabilir. "Çatıdan gelen tıktırları hepiniz duyuyorsunuz, değil mi?" cümlesinde, altı çizili kelime normalde kulağımıza gelen "tık" yansıma sözcüğünden gelmektedir. Bir nesneye orta sertlikte dokununca çıkan bu ses, "tıktırtı" kelimesinin meydana gelmesini sağlamıştır. İşte bu şekilde işitme duyusu ile ortaya çıkan kelimeler yansıma sözcük olarak kabul edilmektedir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcük bulunmamaktadır?

- A) Evin yanındaki dereye su şırıl şırıl akıyordu.
B) Yeni aldığı elbise pırl pırl parlıyordu.
C) Çekyatın gıcırdayan menteşelerini söktüm.
D) Sivrisineğin vızıltsından sabaha kadar uyuyamadım.

3.

Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir. Örneğin "Ocaktaki yemeğin biraz daha pişmesi gerek." cümlesinde "pişmek" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmışken "İşe yeni aldığımız çırağın daha çok pişmesi lazım." cümlesinde "pişmek" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Duygularıyla oynamaktan ne zaman vazgeçeceksin?
- B) Şairin renkli kişiliği hepimizi şaşırtmıştı.
- C) Öncelikle tahtaya düz bir çizgi çizelim.
- D) Fenerbahçe maçı kazanınca duygularımız içimize sığmadı.

4.

İkilemeler eş anlamlı kelimelerin tekrarıyla oluşabildiği gibi zıt anlamlı kelimelerin tekrarıyla da oluşabilir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerde altı çizili ikilemelerden hangisi farklı bir yolla oluşturulmuştur?

- A) Bizden ses seda çıkmayınca babam şüphelenip odamıza geldi.
- B) Bence er geç ışın makinesi icat edilecek.
- C) Yılların getirdiği şan şöhret bile artık onu mutlu etmiyordu.
- D) Ellerindeki para ile bundan sonra mutlu mesut yaşayacaklarını zannettiler ama hiç de öyle olmadı...

5.

Geçiş ve bağlantı ifadelerinin bazıları düşüncenin yönünü değiştirir. Örneğin "Çok ders çalışmasına rağmen deneme sınavlarında istediği düzeye ulaşamadı." cümlesinde "rağmen" sözcüğü düşüncenin yönünü olumludan olumsuzu doğru değiştirmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçiş ve bağlantı ifadesi düşüncenin yönünü değiştirmiştir?

- A) O arabayı alacaktım gelgelelim param çıkmıyordu.
- B) Bu kitaba çok önem veriyordu hatta hayati öneme sahip olduğunu düşünüyordu.
- C) Bu yıl yazın başında işi bırakacaktı yani haziran ayında işi bırakacak.
- D) Sözel dersleri çok severim özellikle Türkçeye bayılırım.